

Hvem er innvanderne som bosetter seg i distriktene, og hvordan få utnyttet den ressursen de representerer i samfunns- og næringsutviklingen?

Frøya 20/10-2014. Fagsamling for bolystprosjekter med innvandring og inkludering som tema

Kristian Rose Tronstad

Forsker

 @KTronstad

Migrasjon- og integrasjonsforskning

Prosjekter:

- Innvandring til norske distriktskommuner (MULTIRUR). Norges Forskningsråd
- Sysselsetting av innvandrere - Regionale muligheter og barrierer for deltakelse og inkludering. Distriktssenteret og IMDI
- Kommunal organisering og resultater i introduksjonsprogram. NAV.
- Sammenligning av introduksjonsprogram i Skandinavia. IMDI.

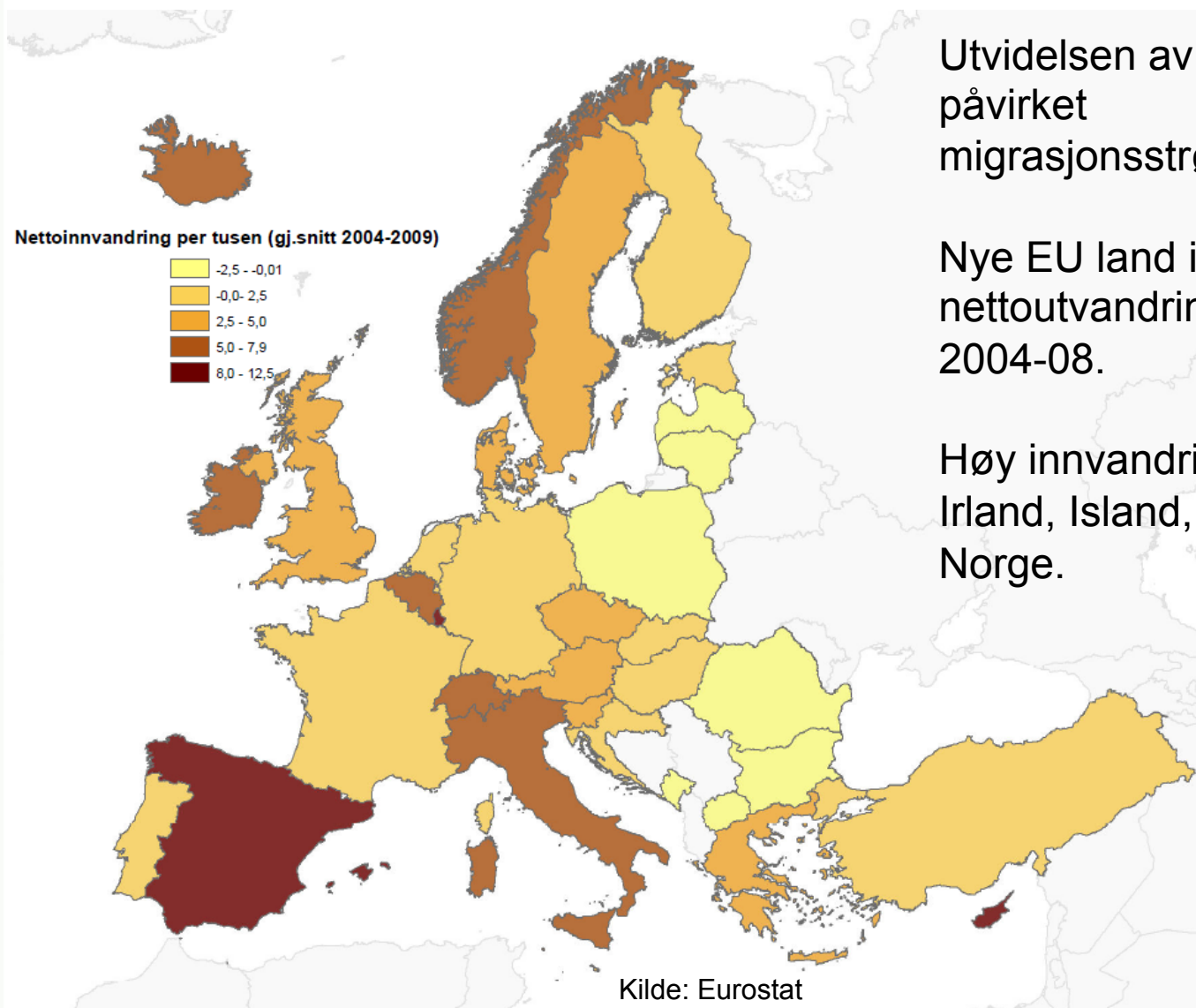
NIBR

Norsk institutt for by- og regionforskning

Hva står på spill?

- Rekordhøy innvandring til Norge
- Befolkningsnedgang i distriktene har pågått i flere årtier. Aldrende befolkning i distriktene.
- Denne utviklingen snudde i 2009. Svak befolkningsvekst som følge av innvandring fra utlandet.
- Hvordan påvirker internasjonal migrasjon norske distriktskommuner?
 - Hvem slår seg ned på bygda?
 - Blir de integrert i lokalsamfunnet?
 - Hvordan påvirkes lokalsamfunnet?

Nettoinnvandring 2004-2008, justert for folketall

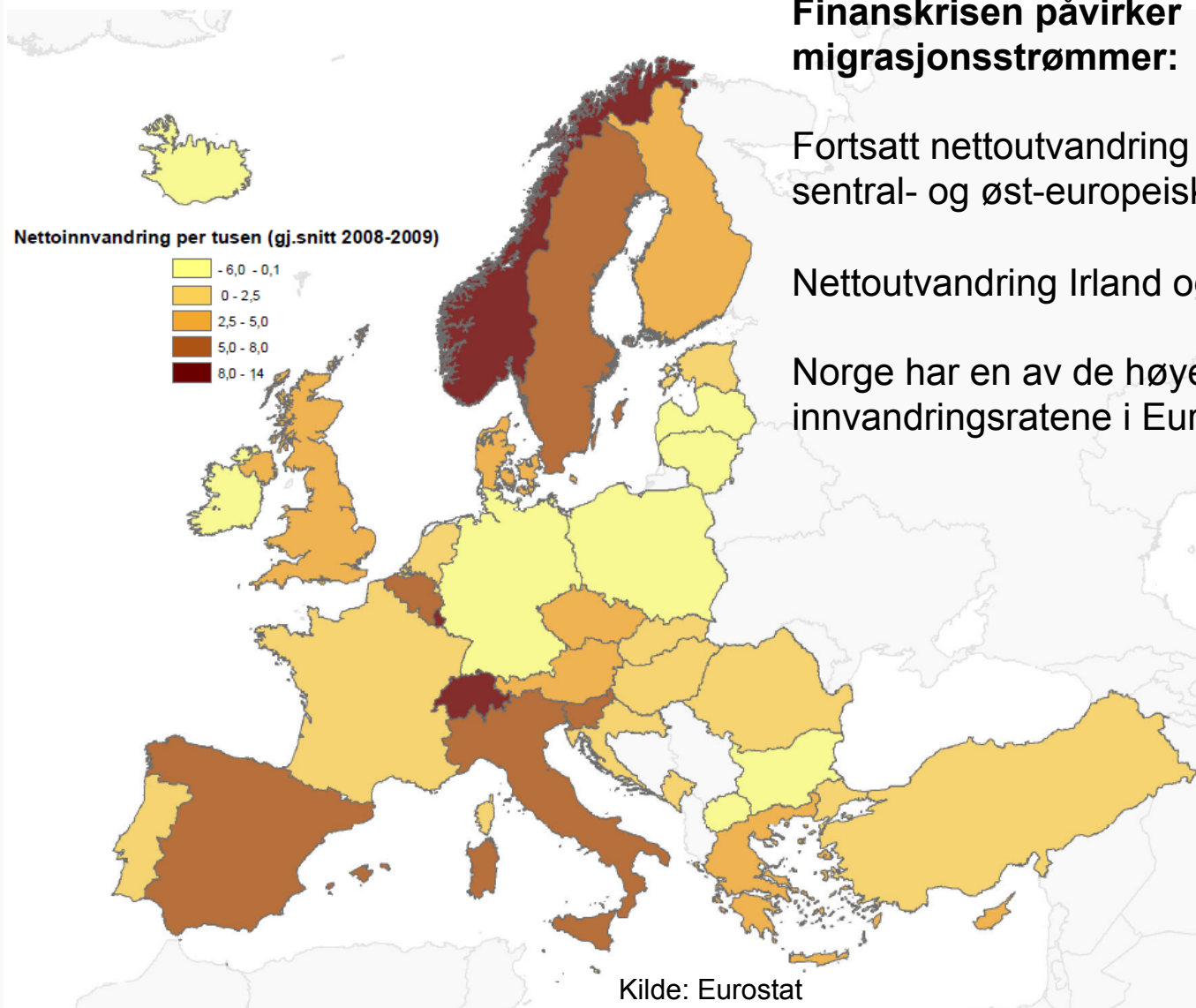

Utvidelsen av EU østover
påvirket
migrasjonsstrømmene

Nye EU land i øst hadde
nettoutvandring I perioden
2004-08.

Høy innvandring til Spania,
Irland, Island, Sveits og
Norge.

Nettoinnvandring etter 2008

Finanskrisen påvirker migrasjonsstrømmer:

Fortsatt nettoutvandring i mange av de sentral- og øst-europeiske landene

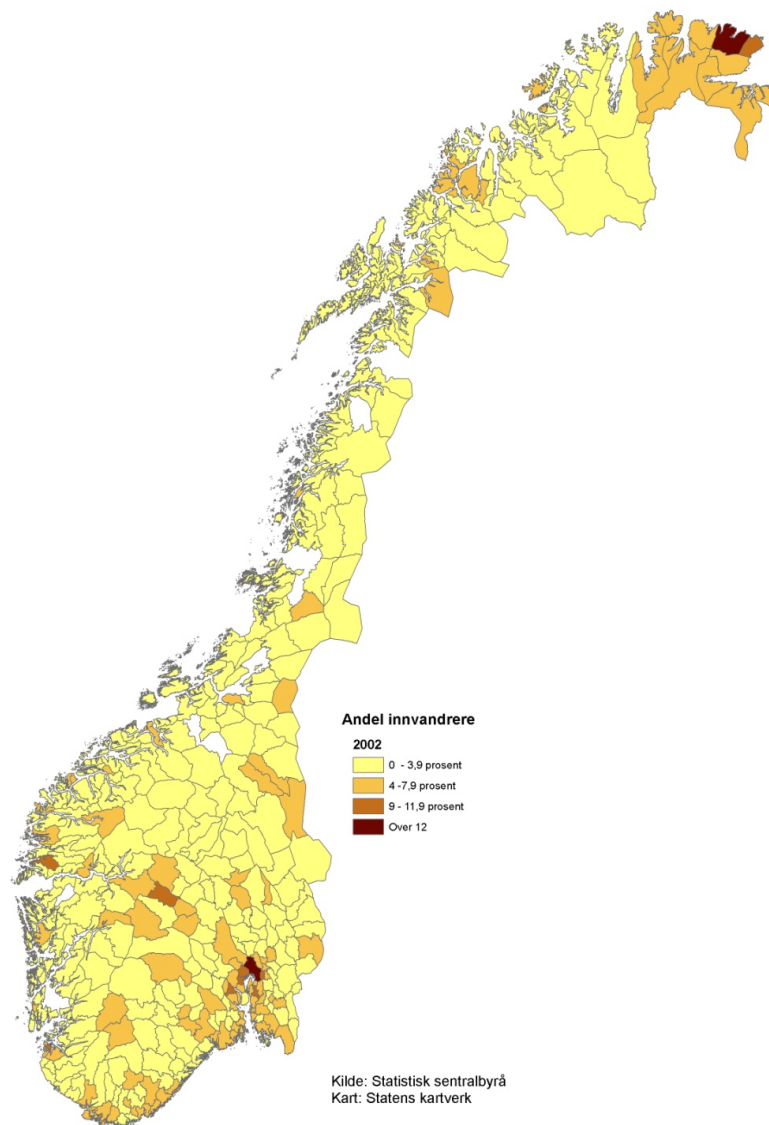
Nettoutvandring Irland og Island.

Norge har en av de høyeste innvandringsratene i Europa

Kilde: Eurostat

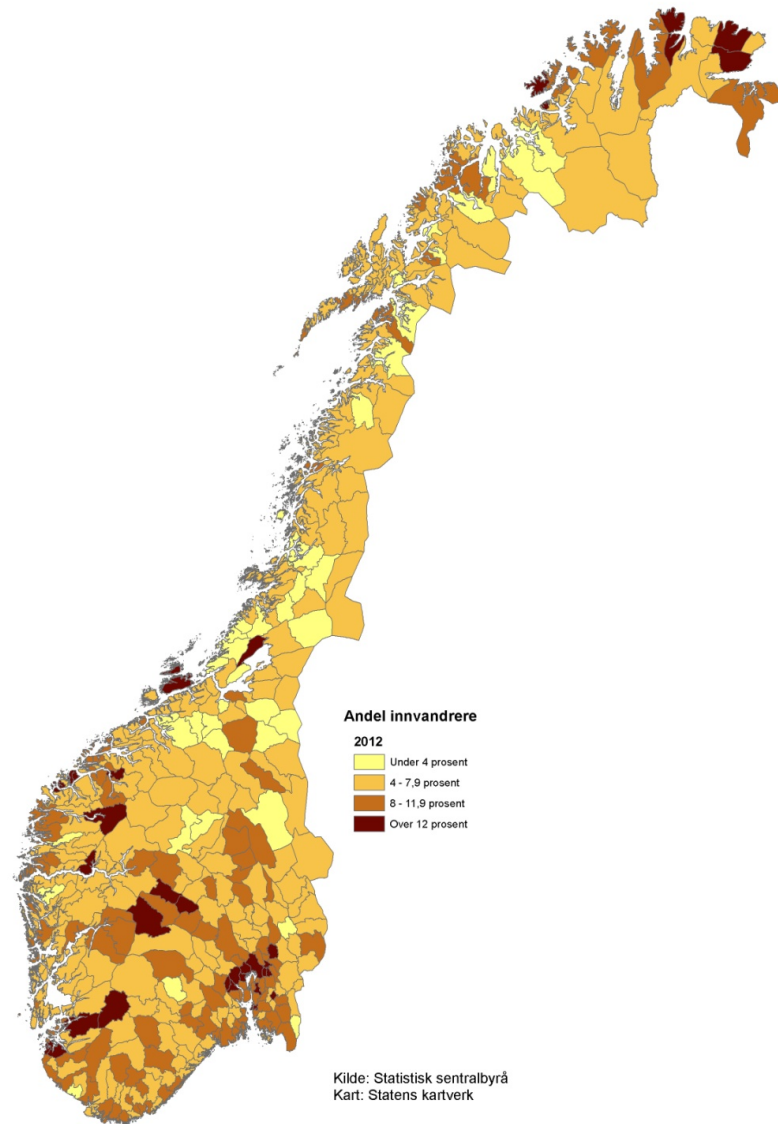
2002

- De fleste kommunene i Norge hadde relativt få innvandrere (under 4 prosent)
- Høy andel innvandrere i Oslo og Akershus
- Høy andel innvandrere i Båtsfjord og i grensekommuner i Finnmark

2012

- De aller fleste kommuner i Norge har nå mellom 5-12 prosent innvandrere bosatt
- Mange distriktskommuner kommuner mer enn 12 prosent innvandrere
- Innvandrere opprettholder bosettingen i distriktene
- I løpet av siste 10 årene har det flyttet nesten 50 000 nordmenn fra distriktene. Like mange innvandrere har flyttet til distriktene.

Formål

Analysere bosettingsmønsteret blant innvandrere i Norge

- Hva kjennetegner innvandrere som bosetter seg i distriktene?
- Hvilke faktorer kan forklare denne utviklingen?

Data og metode

Data:

- Befolkningsregistre
- Folketelling fra 2011
- Sysselsettings- og utdanningsstatistikk

Hva skal forklares?

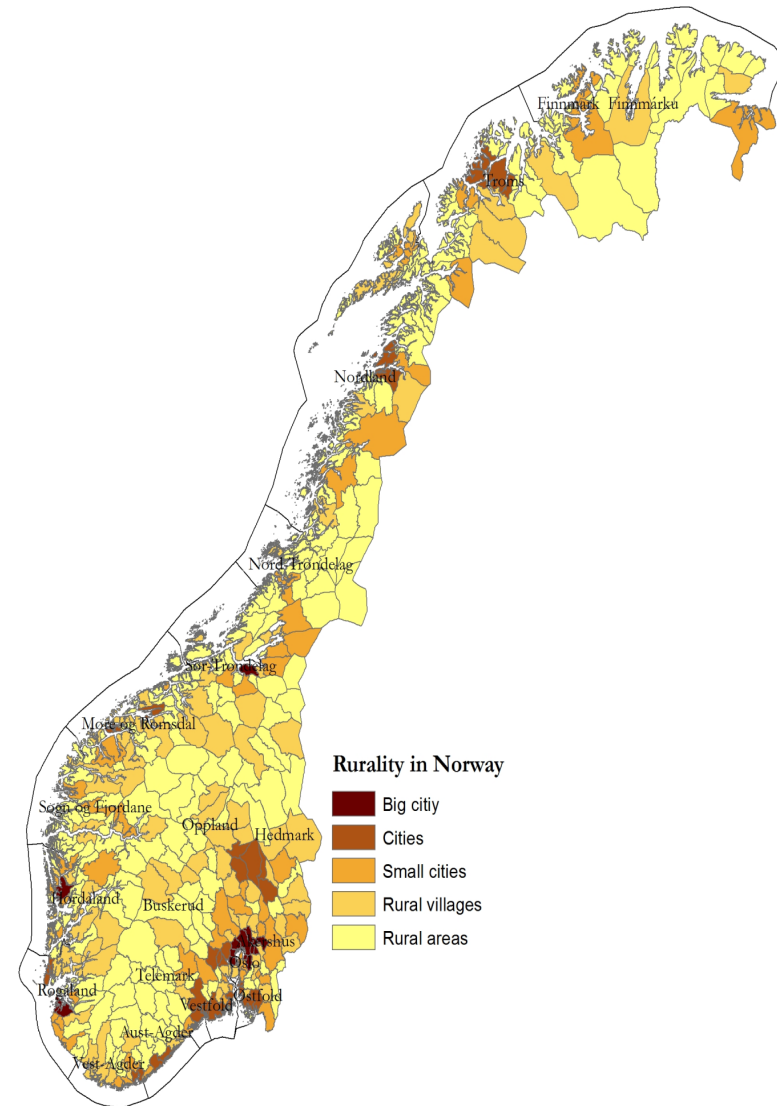
- Hvem bosetter seg i urbane vs rurale strøk?

Hva kan bidra til å forklare variasjon?

- Demografiske kjennetegn: Kjønn, alder, landbakgrunn, botid og familiesammensetning
- Sosioøkonomiske kjennetegn: Utdanningsnivå, status i arbeidsmarkedet

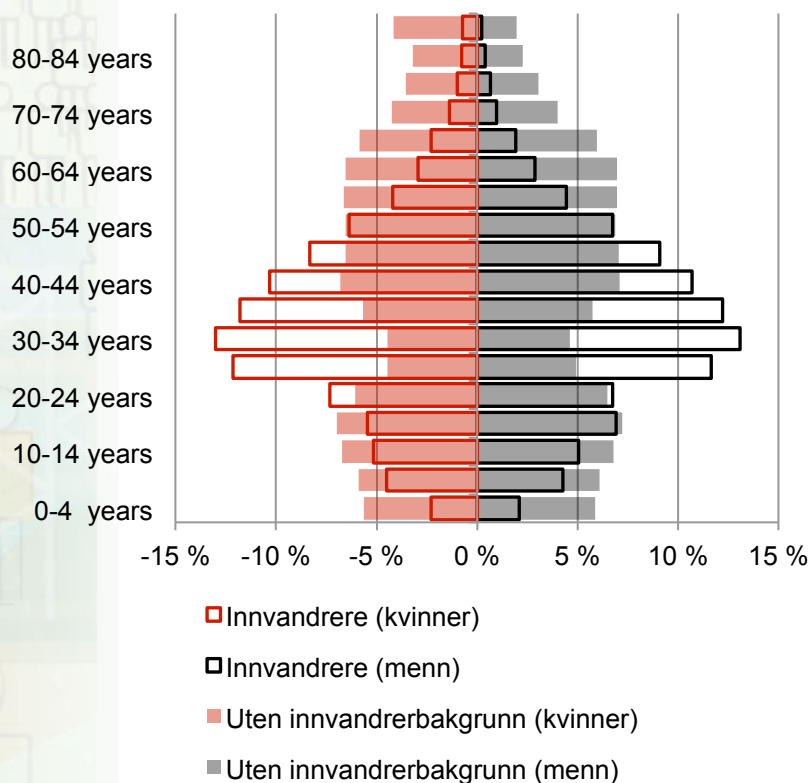
Analyser:

- Separate analyser for menn and kvinner
- Over 18 år (egen migrasjonsbeslutning)
- Bivariate og multivariate analyser

Hva fant vi ut?

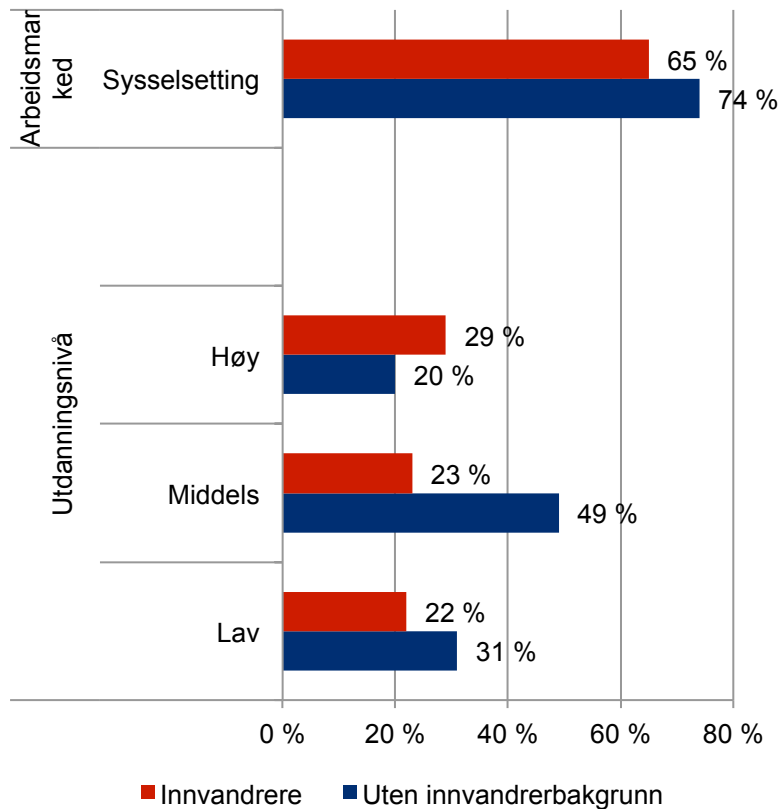
Alderstruktur

Demografi

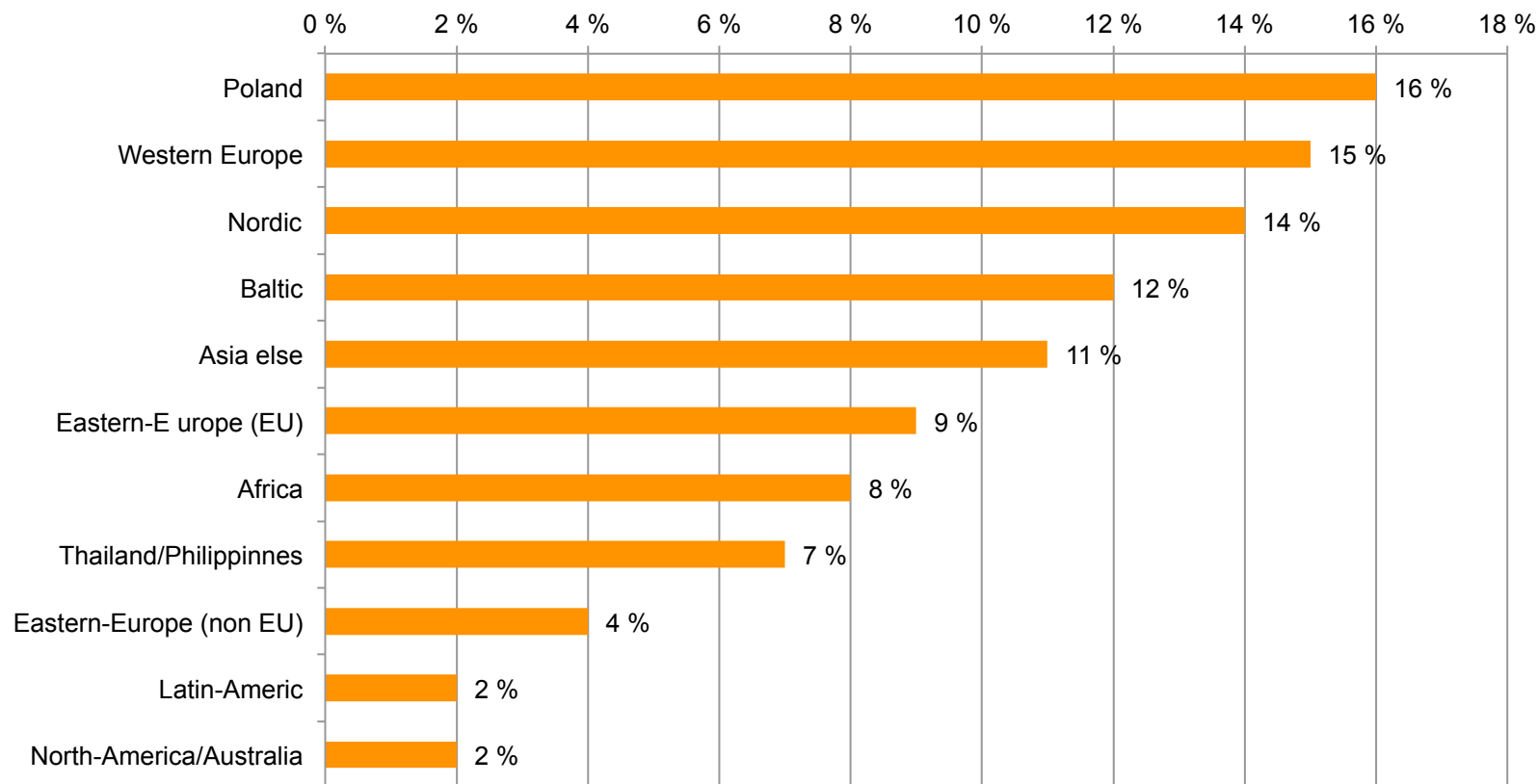
- Norske distriktskommuner har innbyggere med bakgrunn fra 181 ulike land.
- Innvandrere som bosetter seg i distriktene er overrepresentert “core working age” 25-49.
- Innvandrere fra Polen, Baltikum, Tyskland, Nederland og andre nordiske land dominerer.
- Innvandrere har større sjanse for å bo alene, men også til å leve sammen med kone/mann og barn.

Utdanning og arbeid

- Andelen sysselsatte innvandrere er lavere enn i resten av befolkningen (9% gap)
- Innvandrere i distriktene har høyere sysselsetting enn i byene.
- Flere innvandrere i distriktene har høy utdanning enn befolkningen ellers

De største innvandrergruppene i norske distriktskommuner

Forklaringer på økt innvandring?

Politikk og institusjonelle forklaringer

- EU utvidelsen østover I 2004 og 2007. Nye grupper for tilgang til det norske arbeidsmarkedet
- Mange flyktninger bosettes i distriktene og noe færre enn tidligere sekundærflytter

Økonomiske forklaringer (tilbudssiden)

- Store lønnsforskjeller mellom avsender land og Norge. Arbeidsinnvandrere “smører” regionale arbeidsmarkeder.
(etterspørselssiden)
- Omstrukturering og segmentering innen enkelte næringer. Innvandrere rekrutteres til stillinger som ikke det finnes folk til å gjøre i regionen.

Nettverk

- Økende familieinnvandring til arbeidsinnvandrere men også til nordmenn.
- Nettverk og transnasjonale bånd til hjemlandet reduserer kostnader og risiko med å flytte til Norge.

Samfunns- og næringsutvikling

- Innvandrere opprettholder folkemengden og er overrepresentert i aldergruppa 25-49 år
- Innvandrere på bygda har i større grad høy utdanning enn nordmenn (brain gain)
 - Blir kompetanse utnyttet vs er kompetansen relevant
- Gapet i sysselsetting er mindre i distriktene enn i byene

Utfordring

- Innvandrere fra mange land,
 - Analfabeter og spesialister
- Integreringspolitikk rettet mot flyktninger (først og fremst)
- Bedriftene rekrutterer direkte fra utlandet gjennom nettverk
- Se integrerings-, arbeidsmarkeds- og distriktspolitikk i sammenheng